

KÁLVINISTA SZEMLE

A SZLOVÁKIAI REFORMÁTUS KERESZTYÉN EGYHÁZ
HIVATALOS LAPJA

LXXIX. évfolyam

1. szám

Komárom, 2008. január

Ára 10 korona

OLTALOM, ERŐSSÉG, SEGÍTSÉG

„Isten a mi oltalmunk és erősségünk, mindig biztos segítség a nyomorúságban” (Zsolt 46,2). Erős, „magas hangra írt” ének. Az énekekről pedig tudjuk, hogy azok valójában a Lélek érintésére születő, az ember legbelsőbb énjének mélyéről feltörő tapasztalatokra épülő vallomások. Ilyen hitvallás a 46. zsoltár is, melynek írója nem csupán erőt sugárzó valóságátalásával, hanem prófétai hatású jövőbe tekintésével is kitűnik, amikor ezt írja: Isten mindig biztos segítség a nyomorúságban.

A mindig szó érvényes a múltra, a jelenre és a jövőre is. Ez a himnikus hangvétel méltóképpen fejezi ki azt a bizonyosságot, amit Isten ereje és oltalma jelent a világban újra meg újra eluralkodó bizonytalanság és fenyegető káosz közepette. Az ószövetség emberének ez a gyönyörű vallomása Luther Márton reformátornál az *Erős vár a mi Istenünk* kezdetű, jól ismert énekében visszhangzik. Isten „fellegvára” olyan oltalmat jelent, ahova semmilyen ellenség nem ér fel. A reformáció egyházaiban mindmáig azért kedvelt ének, mert erőt, bizonyosságot és az Istenbe vetett hit örömét sugározza ránk. Századokon át milliók tapasztalták meg a zsoltárban kifejezett hit igazát. Mi is személyes hitvallásként vállaljuk, és az új évben ezzel indulunk harcainkat megharcolni, egymást erősíteni és hitünk bizonyosságának örömeivel másokat megajándékozni. Nagy szükség lesz rá.

A zsoltárirót, általában az ószövetség emberét az a meggyőződés éltette, hogy a kezdeti káosz visszatérésétől csak az Isten óvhatja meg. Mi is abban bízunk, reménykedünk, hogy az egyre erősödő erkölcsi zűrzavar, környezet- és lelki szennyződés végletes bizonytalanságában előálló veszélyekben oltalmunk és szabadítónk az Isten. A régi-új bálvány, az aranyborjú körüli lealjasító, könyörtelen tülekedés és fenyegetettség közepette legalább a gonosz elől menekülő, bízva bízó ember megtalálja végső menedékét, erős oltalmát, megmaradásunk igaz biztosítékát: az Istent.

Ezek nem pusztán szép szavak, hanem évezredek tapasztalataiból leszűrte igazság, boldog megtapasztalás, amelyről a rímek nagy mestere, Áprily Lajos versbe foglalva így vallott: „S mikor völgyünkre tört az áradat / s már hegy se volt, mely mentő csúccsal intsen, / egyetlenegy kőszikla megmaradt, / egyetlen tornyos sziklaszál: az Isten.”

Erdélyi Géza

„Bízd az Úrra dolgaidat...” (Péld 16,3)

Korunk emberét a nyugtalanság, idegesség jellemzi. Sok a probléma, a gond, a betegség. Vannak helyzetek, amikor úgy tűnik, nincs kiút, nincs segítség. Valóban nem lenne, amikor Isten Igéje ma is így szól hozzánk? „*Hívj segítségül engem a nyomorúság idején! Én megszabadítalak, és te dicsőítesz engem*” (Zsolt 50,15). Maga az Úr mondja ezt nekünk, előtte nincs akadály. Ami az embereknek lehetetlen, Istennek az is lehetséges. Nekünk csak annyit kell tennünk, hogy gondjainkat átadjuk neki, bízunk benne és hisszük, hogy életünket rendbe teszi.

„*Minden gondokat őreá vessétek, mert neki gondja van rátok*” (1Pt 5,7). Érdemes megpróbálni, mert boldog az az ember, aki az Úrban bíz (Zsolt 84,13). Ha megtapasztaltuk Isten segítségét, akkor egyre jobban ragaszkodunk hozzá, erősödik a hitünk és meggyőződünk a nem látható dolgok létéről. „*Aki befogadja parancsolataimat, és megtartja azokat, az szeret engem*” (Jn 14,21).

Nekünk olyan Istenünk van, aki nem hallgat, ma is szól az emberhez. Megdöbbentő élmény a Jézussal való találkozás. Megváltozik a gondolkodásunk, új életet kezdünk, mert a Lelkét adja belénk, és azt műveli velünk, hogy rendelkezései szerint éljünk. Újjászületünk, tehát megláthatjuk az Isten országát. Mi, akik bűnösök vagyunk és halált érdemlünk, kegyelmet kaptunk, örök életünk van, mert szívünkbe zártuk Isten Fiát. „*Akié a Fiú, azé az élet; akiben nincs meg Isten Fia, az élet sincs meg abban*” (1Jn 5,12). Áldunk Téged, Urunk, az újjászületés csodájáért. Köszönjük, hogy képességet adtál arra, hogy felismerjük az Igazat.

Brunácky Istvánné

Ady Endre

TEVELED AZ ISTEN

*Az Istenhez gyöngé szódat emeled:
Teveled lesz akkor az Isten.*

*Elvesztetted szegény, kóbor magadat:
Ha szabad: segítsen az Isten.*

*Perc-barátok kedve már elköltözött:
Búk között itt lesz tán az Isten.*

*E szép élet nem sok örömet hozott:
Gondozott azonban az Isten.*

*Az Istenhez gyöngé szódat emeled:
Teveled lesz akkor az Isten.*

Gyógyítás, csodatételek

A gyógyítás és a csodatételek ajándéka (1Kor 12,9–10.28–30) bár két külön ajándék, kétségtelen, hogy összefüggnek. És bár a „gyógyítani” szó a különböző betegségek gyógyításának különféle eljárásait jelentheti, adott esetben a csodás gyógyítás ajándékáról van szó.

De hogy is állunk ma a csodás gyógyítás ajándékával? Vannak teológusok, akik azt mondják, hogy ez az ajándék – akárcsak pl. az apostolság vagy a próféta – az apostoli korra korlátozódott, mások viszont azt állítják, hogy továbbra is fennáll, még ha nagyon ritka és kivételes is. Kétségtelen, hogy az Újszövetség egyértelműen arról tanúskodik, hogy az Úr Jézus gyógyított betegeket, bár nem ezt tartotta elsődleges küldetésének. Azt más valamiben látta, és úgy fejezte ki, hogy azért jött, hogy megkeresse és megmentse azt, ami elveszett (Mt 18,11). Felépését pedig felhívással kezdte: „...elközelített már az Isten országa: térjete meg, és higgyetek az evangéliumban” (Mk 15,11). Sokkal inkább a bűn és az elvettetés hatalmából való szabadítást tartotta fontosnak, mint a testi egészséget. A bűnnek a Mk 2 szerint előbb azt mondta, „Megbocsáttattak bűneid!” (9. v.), és csak később mondta neki, hogy „kelj fel, fogd az ágyadat, és menj haza!” (11. v.).

Az ő gyógyításai annak a jelei voltak, hogy Őbenne közelített el az Isten országa, és az embernek legelőbb azt kell keresnie, hogy oda belépjen, akár beteg,

akár egészséges. Bár a betegséget rossznak tartotta, de egyidejűleg a jelen korszak tartozékának is, ami csak az Isten országában nem lesz. Általában a bűn jelét és következményét látta benne, de a másik oldalon nem osztotta azt a nézetet, hogy minden betegség a bűn büntetése lenne. Elutasította a betegség okairól való spekulációt, de arra tanított, hogy betegségünkben azt tudakoljuk, hogy mire szolgál ez a konkrét betegség számunkra (Jn 9). Az apostolokat kiküldte prédikálni, és hatalmat adott nekik a démonok kiűzésére is (Mk 3,14). De a gyógyítás mindig összefüggött az ige hirdetésével és hallgatásával (Lk 6,18).

Tehát a csodás gyógyítás ajándékát semmiképpen sem lehet kizárni a hitéletből. Az Isten hatalmába vetett hitnek szabad és kell is várnia az ilyen gyógyítást, ugyancsak imádkoznia érte. Hiszen Istennek semmi sem lehetetlen. A Szentírás ráadásul megparancsolja: „Beteg-e valaki közöttetek? Hívassa magához a gyülekezet véneit, hogy imádkozzanak érte, és kenjék meg olajjal az Úr nevében. És a hitből fakadó imádság megszabadítja a szenvedőt, az Úr felsegíti őt, sőt ha bünt követett is el, bocsánatot nyer” (Jk 5,14–15). De ha hiszünk Isten csodás gyógyító hatalmában és imádkozunk Isten beavatkozásáért, az még nem azt jelenti, hogy Istent rá lehet kényszeríteni a kívánalmaink szerinti cselekvésre. Az Írásból ugyanis tudjuk, hogy pl. Pál

Az ÚR színe előtt

Úr Jézus Krisztus, megvalljuk előtted sok-sok bűnünket. Nem vagyunk méltók a kegyelemre, nem érdemeljük meg, hogy törődj velünk. Nagy árat fizetnél értünk, mi pedig hálátlanok vagyunk. Köszönjük, hogy türelemmel várod, amíg a Téged keresők és a hozzád közeledők megfejtik a titkokat. Köszönjük, hogy választ adsz kérdéseinkre, elhalmozol kegyelmi ajándékokkal és bevezetsz az Írások rejtelmeibe, hogy csodásan igazgatód dolgainkat. Köszönjük Urunk, hogy tagjai lehetünk a Te láthatatlan egyháznak, hogy egy-kő lehetünk a lelki templom épületében. Kérünk, fogd kezünket, hogy veled járassunk azon az úton, amelyet készítettél számunkra. Segíts, hogy tudjunk neked tetsző életet élni, és egykor színed elé megérkezve nevünk benne találtassék az élet könyvében. **Ámen.**

apostol Lisztrában meggyógyított egy sántát (ApCsel 14,8–12), de másutt munkatársairól azt írja, hogy otthagya őket betegen, és nem olvassuk, hogy meggyógyította volna őket (2Tim 4,20; Fil 2,26–27). Sőt maga magáról írja, hogy tövis adatott a testébe (általános vélekedés szerint valamilyen betegségről van szó), és háromszor kérte az Urat, hogy távolítsa el, de azt a választ kapta, hogy: „Elég neked az én kegyelemem” (2Kor 12,9). Ő maga úgy fogadja betegségét mint gyógyszert a büszkeség és az önmaga erejében való bizás ellen, mert az Úr azt mondta neki, hogy Isten hatalma az emberi gyengeségben végeztetik el, és ezért tudja kimondani a látszólag logikátlan mondatot: „...mert amikor erőtlenségem voltam, akkor vagyok erős” (2Kor 12,10).

Leszögezhetjük tehát, hogy gyógyítások és csodás jelek léteznek mint drága isteni ajándékok, és betegségünk vagy mások betegsége idején imádkoznunk kell Isten gyógyító beavatkozásáért. De mindig hozzá kell tenni, hogy ne a mi akaratom, hanem Isten akarata legyen meg, és ha a betegség tart, ki kell használni az élet dolgainak rendezésére, az Istennel és a felebarátokkal való megbékélésre, de akár a mulandóságból való elköltözésre való felkészülésre, mert ha egy meghatározott időre vissza is kapnánk egészségünket, a halál idejét nem tudjuk a végtelenségig elodáztatni. De ha hitben Krisztussal egyek vagyunk, akkor bennünket a halál sem választ el Krisztustól, ellenkezőleg: összeköt vele mindörökké.

Ján Janovčík

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház és a Királyhágómelléki Református Egyházkerület a Magyar Millennium alkalmából 2000-ben kötöttek egymással testvéregyházi szövetséget.

Testvéregyházi közös nyilatkozat

Együtműködésük keretében 2006. július 8-án és 9-én Dunaszerdahelyen megrendezték az I. Felvidéki–Partiumi Találkozót. A megegyezés szerint (évenként váltakozó helyszínnel) a mostani találkozó házigazdája a Királyhágómelléki Református Egyházkerület volt.

2007. október 20-án és 21-én a II. Partiumi–Felvidéki Találkozó alkalmából rendezett tanácskozáson a két egyház, illetve egyházkerület népes küldöttsége vett részt. A nyitó istentiszteleten **Tőkés László** püspök hirdette Isten Igéjét. A testvéregyházi kapcsolatok alakulásáról **Antal János** nagyváradai külügyi előadó-tanácsos tartott beszámolót. A Kárpát-medencei magyar és az európai szintű egyházi kapcsolatok időszerű kérdéseinek előadója **dr. Erdélyi Géza** püspök volt.

Az előterjesztéseket megbeszélés követte. Délután négy munkacsoportban foglalkoztak a missziói szolgálat, a külkapcsolatok és ökumené, az egyházi sajtó és könyvkiadás, valamint az egyházi és magyar nyelvű oktatás kérdéseivel. Végül záró megbeszélésen összegezték a következtetéseket és megállapodásokat, valamint elfogadták a következő nyilatkozatot:

1. A Királyhágómelléki Református Egyházkerület és a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház megerősíti a testvéregyházi kapcsolatok továbbépítésére és a testvéri együttműködés elmélyítésére irányuló kölcsönös szándékát. Két országhatár által elválasztva, a közel kilencven éve tartó elszakíttóság hátrányos következményeinek leküzdése és szétfejlődésük ellensúlyozása végett, együttes erővel munkálják a Magyar Református Egyház eredeti egységének a helyreállítását. Kisebbségi sorsközösségükben közös felelősség- és szolgálatvállalással végzik missziói munkájukat és teljesítik evangéliumi hivatásukat.

2. Testvéregyházaink Istennek adnak hálát azért, hogy országaik euró-

pai uniós tagságával az őket elválasztó határok átjárhatóvá váltak, és ennek köszönhetően híveik, illetve magyarságunk érdekeinek közös szolgálatára és képviselésére kedvező lehetőség nyílik. Megegyeznek az együttes érdekképviselőt megszervezésében – mind egyházi-ökumenikus, mind polgári-politikai téren.

3. Megállapítják, hogy a 2007 szeptemberében Nagyszebenben megrendezett III. Európai Ökumenikus Nagygyűlés előrelépést jelentett ugyan az egyesült Európa kialakulásának irányába – mindazonáltal a megosztott és szekularizált Európa régi jegyeit is magán hordozta. Remélik és tenni kívánnak azért, hogy a múltból örökölt látszatökumené helyét a krisztusi szereteten alapuló, hiteles ökumenikus kapcsolatok foglalják el, és az Unió országainak érdekközössége Európa régióinak és közösségeinek értékszövetségévé fejlődjön.

4. Mindezekkel összhangban a II. Partiumi–Felvidéki Találkozó résztvevői támogatásukról biztosítják Tőkés László püspök európai parlamenti képviselővé való megválasztását és Kárpát-medencei magyarságunk, valamint keresztyén egyházunk és értékeink képviselésére irányuló vállalását. Elszakított magyar közösségeinknek alapvető érdekük, hogy Erdély és Felvidék, Partium és Csallóköz, Bihar- és Gömörország visszatérjen Európába.

5. A néhai csehszlovákiai kitelepítések és deportálások 60. évfordulóján, másfelől a Beneš-dekrétumoknak a szlovákiai parlament általi szégyenletes megerősítése alkalmával a Királyhágómelléki Református Egyházkerület testvéri együttérzéséről biztosítja a Szlovákiai Református Keresztyén Egyházat.

Testvéregyházaink együttesen emelik fel szavukat a híveiket, illetve magyar közösségeinket érő bármiféle jogfosztás és hátrányos megkülönböztetés ellen. Hitük szellemében és az Európai Unió jogrendjének megfelelően visszautasítják a magyarság háttérbe szorításának tovább tartó gyakorlatát (betelepítések, gazdasági diszkrimináció, elkobzott közösségi

és egyházi tulajdonok visszatartása stb.), valamint az egyházainkat és a magyar nyelvű oktatást sújtó nacionalista politikát.

6. Egyházaink hasonlóképpen emelik fel szavukat nemcsak a jogfosztás ellen, hanem az ennek teljes felszámolását lehetővé tévő és a magyarságunk felemelkedését szolgáló közösségi örendelkezés biztosítása érdekében. A régiók és közösségek Európájában az öngazgatás joga az erdélyi és a felvidéki magyar közösségeinket is megilleti.

7. A romániai és a szlovákiai magyarság vesztes fogyatkozása, beolvadása és elvándorlása láttán, másfelől református egyházunk történelmi nemzetmegtartó szerepének tudatában – testvéregyházaink ezúton is elkötelezik magukat féltve szeretett népünk védelmére és szolgálatára. Az egyházi misszió terén, valamint az Áldás – népesség mozgalom keretében összefognak és szorosán együttműködnek magyarságunk megmaradása és közösségi megépülése érdekében.

8. Ebben a szolgálatukban természetes szövetségesüknek tartják a Magyar Reformátusok Világszövetségében és a Magyar Református Egyházak Tanácskozó Zsinatában szerveződő testvéregyházaikat. A hatékony együttműködés érdekében magyar református egyházaink megromlott kapcsolatainak mihamarabbi rendezését szorgalmazzák, beleértve az ún. Generális Konvent előbbiekhöz fűződő viszonyának a tisztázását.

A II. Partiumi–Felvidéki Találkozó második napján, vasárnap délelőtt a vendég lelkipásztorok Nagyvárad, illetve Királyhágómellék tíz gyülekezetében hirdették Isten Igéjét és foglalták imádságaikba egyházaink közös szolgálatát és célkitűzéseit.

Tőkés László püspök	Erdélyi Géza püspök
Kovács Zoltán főgondnok	Fekete Vince főgondnok

Kedves olvasók, tekintsünk csak bele egy történetbe, lássuk meg, mit tett értünk Isten! Bizonyára zúgolódtunk már amiatt, hogy azért kell elvesznünk, azért nem tudunk szabadulni a bűntől, mert az első emberpár eldobta magától az örök élet koronáját. Mégis azt mondom, örvendezzen most a szívünk. Nem kell többé okolnunk senkit se. Új Ádámot adott az Isten, akivel új életet kezdhünk. Az első Ádámba csak saját lelkéből lehelte az Isten, hogy legyen élő lélek, a második Ádámban már maga szállott alá, hogy Ő legyen megelevenítő lélekké, hogy mindenki, aki hisz benne, aki bekapcsolódik az ő szívébe, újra-kezdhesse az életét és megtisztulhasson minden bűnétől.

Jézusban újra szól hozzánk az Isten, és azt mondja: íme, nézd, az lett volna a rendeltetésed, hogy testvére légy annak az egyetlennek, akit én ott melengettem öröktől fogva a szívemen, akire nézve teremtettem mindent, hogy mindenki, akiben az én lelkem él, hasonlatos legyen hozzá. Nézd, te nem akartál gyermekem lenni, elhagytál engem, nem akartál hasonlatos lenni őhozzá, pedig beléd oltottam Őt, a te lelkedbe. Nos, most elküldöm Őt magát. Leszakítom szívemről, pedig nincs nekem más igaz gyermekem, csak Ő. Beledobom a te bűnös világodba, nem abba, amelyet én teremtettem, hanem abba, amelyet te beszennyeztél; beledobom a sárba, a piszokba, mert szeretlek téged, mert azt akarom, hogy te el ne vessz, hanem élj! Ő megy, eldobva égi fényét, királyi dicsőségét, megalázva magát megy, szegénnyé lesz, hogy te meggazdagodhass. Felveszi azt a szolgálai formát, amelyben te jársz, a bűnnek testét. De neki lesz ereje megtörni a kígyó fejét és legyőzni a Sátán hatalmát, neki lesz ereje kiragadni téged az örvényből, még ha a kereszt gyötrelmeit kell ezért elszenvednie is. Elküldöm Őt mint bárányt a farkasok közé. A farkasok megölhetik Őt,

de Ő mégis mindig közöttetek lesz, hogy végül megszeliédítsen titeket és soha el ne feledjétek, hogy örökös társai vagytok az én egyszülőtemnek.

Ugye, kedves olvasó, volt úgy, hogy azt gondoltad, hogy Isten

Öröm karácsony után is!

nem szeret téged? Lásd meg, milyen bizonyosságát adja szeretetének! Ő mindig szeretett téged, akkor is, mikor még nem tudtál róla, akkor is, mikor még nem éltél a világon, akkor is, amikor még nem volt világ. Mindig azt akarta, hogy gyermeke légy s örökké nála, vele élj.

De te nem akartad észrevenni az ő szeretetét. Mikor a bűn miatt bűnhődés jött rád, mikor a békétlenség és fájdalom erőt

vett rajtad, akkor azt gondoltad, hogy nem szeret az Isten. Pedig te voltál az, aki eltávoztál tőle, mint a tékozló fiú a szülői háztól, és a te mennyei Atyád addig bánkódott, sírt, szomorodott miattad, mígnem szívének végtelen szeretetéből elküldte érted az ő egyetlenjét. Elküldte oda, ahol te vagy, „idegen tartományba”, hol moslékkal táplálsz lelkedet; elküldte, hogy megfogja kezedet, hogy visszavezessen az Atyához, hogy örvendezhess.

Karácsony a szeretet ünnepe. Boldog sejtelmek, édes érzések titokzatos csendje töltötte be lelkünket a karácsonyest homályában. S mikor kigyulladtak az égen a csillagok, szívünk minden érzését odavetítve a csillagó

karácsonyfára, szeretetünk jeleit megtaláltuk a karácsonyfánk alatt. És úgy éreztük, hogy az egész világot elöntötte a szeretet lobogó hangulata. Úgy éreztük, hogy ezen az estén minden bánat feledve van, és minden öröm ragyogó ruhát öltött magára. Úgy éreztük, hogy most az egész világ tudja, hogy mi a szeretet, hiszen a teljes szeretet, az Isten szíve érintette meg az emberi szíveket.

Örvendezetek, emberek! De ne feledjétek, hogy egészen más sejtelmesen ábrándozni és boldog hangulatokat kergetni, mint befogadni szívetekbe azt a kibeszélhetetlen szeretetet, amiről a szenteste beszél! Ne feledjétek, hogy Jézus Krisztus azért jött, hogy bennetek éljen, nálatok, házatokban, szívetekben. Ne feledjétek, hogy Ő ezen a karácsonyon is új életet hozott! De ebből az új életből csak annak jut, aki hisz benne. Hisz Ő azért jött, „*hogy aki hisz őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen*” (Jn 3,16).

Himmünk kell tehát Őbenne! Oda kell adnunk neki szívünket egészen, teljesen, hogy egyedül csak Ő éljen benne. Készek vagyunk-e arra, hogy egy ilyen szeretetet elfogadjunk? Készek vagyunk-e befogadni szívünkbe Jézust s vele együtt járni az új esztendő rejtelmes útjain?

Ezért jött az embernek Fia! „*Mert megjelent az Isten üdvözítő kegyelme minden embernek*” (Tit 2,11). Neked is! Ha ezt elfogadod, az igazi öröm karácsony után is megmarad a szívedben.

Molnárné Miklós Malvina

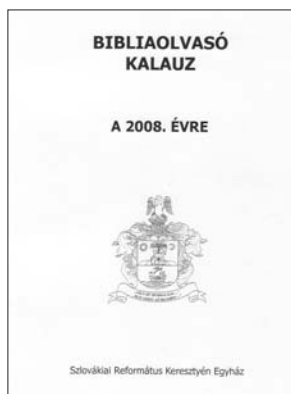
A könyvvel először a komáromi teológia könyvüzletében találkoztam. Sokáig gondolkoztam, megvegyem-e, mert bizony az adott példányt teljesen „szétsütötte” a nap. Aztán megvettem. Ritka jó vétel volt. Azóta megjelent a második kiadása.

A szerző, **John R. W. Stott**, világhírű protestáns igehirdető, londoni lelkész. Könyvét áthatja több évtizedes, sikeres igehirdetői gyakorlata, tapasztalata és az ige hirdetése iránti odaadása. Széles körű tájékozottságával, hatalmas lexikális tudásával a téma iránt érdeklődő olvasó számára érdekesítő, Isten áldotta világot mutat be.

Könyve nyolc főfejezetben taglalja az igehirdetést. Természetes nyitány a prédikálás történeti áttekintése. Az emberek megszólításának, Istenhez hívásának különböző módszereit Jézussal, az apostolokkal és az atyákkal kezdi, majd következnek a szerzetesek, a reformátorok, a puritánok, a 19. század, hogy a prédikálásról szóló áttekintést a 20. század zárja. A második egység a modern ellenvetésekkel, az evangéliumba vetett bizalom megrendülésével foglalkozik. A harmadik főfejezet az igehirdetés teológiai alapjaként a hiteles igehirdetés öt nélkülözhetetlen meggyőződését veszi sorra. Mik ezek a meggyőzések? Meg-

Kiegészítő olvasmány

Egyházunk kiadásában az idei évre is megjelent a Bibliaolvasó kalauz, melyben a Bibliaolvasó vezérfonal szerinti újszövetségi részekhez talál rövid magyarázatokat az érdeklődő olvasó.

A kötetet Somogyi Alfréd apácaszakálasi lelképásztor szerkesztette, a magyarázatokat főként a pozsonyi egyházmegyébe tartozó lelkészek írták. Beszerezhető a lelkészi hivatalokban, ára 50 korona.

–akb–

Hiszek az igehirdetésben

győződés az Istenről, a Szentírás felől, az egyházzal, a lelképásztorokról, valamint az igehirdetésről való meggyőződés. Stott szerint az igehirdetés egyik meghatározó fontosságú feladata „hidat verni a Biblia világa és a mai világ közt tátongó szakadék fölül” (4. fejezet).

A jó pap holtig tanul – ez lehetne a mottója a következő fejezetnek, amely az állandó tanulásra hív fel. Az igehir-

detés gyakorlati elkészítésének mikéntjét a hatodik fejezet taglalja. Követhető nyelvezete, jól megválogatott példái szó szerint élvezetes olvasmánnyá változtatják még ezt, az első ránézésre teljesen gyakorlatiasnak gondolt fejezetet is. A hetedik fejezet az igehirdetés hangvételével és időtartamával foglalkozik: őszinteség, komolyság, ész és szív, humor egyaránt ott van már az alcímekben is. *Bátorság és alázatosság* a nyolcadik, a záró főfejezet címe. Szól a bátor igehirdetésről, a vigasztalásról és a nyugtalanításról. Emlékeztet – hangsúlyosan figyelmeztet –, hogy az igehirdető Isten ígéje, Krisztus dicsősége hirdetésekor, a Szentlélek erejének megtapasztalásakor ne feledje, hogy nem a saját dicsőségét, hanem Istent szolgálja!

Mit adott, illetve mit ad ez a könyv nekem, a segédlelkésznek? Rengeteg elgondolkodtató, továbbgondolásra méltó felvetést. Azt a felismerést, hogy mint mindent, Isten ígéjének hirdetését is lehet jó iparos módjára, ismert technikákkal, lelketlenül, de egész elfogadhatóan, megtevesztően érdekesen hirdetni. Isten mindig jelen van az igehirdetés során, ezért még az ilyen, de facto hit nélküli prédikáció útján is megszólíthat embereket. Ez a hozzáállás azonban Isten szolgálóihoz méltatlan: így nem szabad. Így hiteltelen. Ez gőg Istennel szemben.

„...Isten színe előtt prédikálunk, és azt ő is hallja. Látja, amit csinálunk, hallja, amit mondunk. Semmi sem szabadít meg gyorsabban a lustaságtól és a közömböségtől, a képmutatástól és a gyávaságtól és a büszkeségtől, mint az a tudat, hogy Isten lát, hall és számol velünk” (318. o.).

A *Hiszek az igehirdetésben* példái, idézetei állandóan újra- és újraolvasható, elgondolkodtató, megszívlelendő ismeretekkel gazdagítanak.

„Az a cél, hogy megfélemedezzünk önmagunkról, szinte elérhetetlen cél, kivéve akkor, ha a Másik jelenlétébe való belefélemedezés, az ő üzenetébe, erejébe és dicsőségébe való belemerülés következtében valósul meg. Ez az oka, hogy már jó néhány éve nagy segítség nekem, ha igehirdetés előtt elmondom ezt az imádságot a szószéken:

Mennyei Atyánk, meghajolunk a te jelenlétedben. Legyen a te igéd a mi vezetőnk, Lelked a mi tanítónk, és a te mindennél nagyobb dicsőséged a mi legfőbb ügyünk a mi Urunk Jézus Krisztus által!” (318–319. o.).

Batta István

(Harmat Kiadó, Budapest 2006)

Feladvány

Mi az igehirdetés másik neve?

Kérjük, hogy megfejtésüket legkésőbb **február 15-ig** nyílt levelezőlapra, képeslapra vagy emailen juttassák el a **Kálvinista Szemle** szerkesztőségének címére (**930 10 Dolny Štál 386**). A helyes választ beküldők közt ajándék könyveket sorsolunk ki.

A novemberi számban feltett kérdésre azok válaszoltak helyesen, akik szerint Barnabás ciprusi származású volt.

Azon kedves olvasóink közül, akik helyes megfejtést küldtek be, hárman részesülnek – a Liliom Aurum Kiadó jóvoltából – könyvjuttalomban, mégpedig **Gálffy Katalin** (Diósförgepatony), **Rontó András** (Nagyida) és **Saliga Adél** (Torna). Mindhárman az Édes Árpád–Hal’ko József szerzőpáros *Mindennapi kenyere* 2. című könyvét kapják. Nyereményükhöz gratulálunk, postán küldjük el.

A szerkesztőség

„Amikor a nyolc nap elmúlt, és körül kellett őt metélni, a Jézus nevet adták neki, ahogyan az angyal nevezte őt, mielőtt még anyja méhében megfogant” (Lk 2,21). Karácsony nyolcada, azaz Újév (népiesen kiskarácsony) Jézus körülmetelésének (latinul: *Circumcisio Domini*) az ünnepe. Ezen a napon kapja a Jézus nevet, melynek jelentése: Szabadító, Üdvözítő.

Énekeskönyvünk 282. éneke ezt szépen szólaltatja meg: „Nékiünk születék mennyei király, / Idvezítőnek kit mond az angyal: / Új esztendőben mi vigadjunk, / Született Jézust mi imádjuk!” Azaz karácsonyi ünneplésünk nem ér véget az óévben, hanem átnyúlik az új évbe, melynek első napját nem az átmulatott szilvesztert követő fáradtság, hanem a Jézusban tetet öltött reménység és hálás örvendezés jellemzi. Az eredetileg latinul énekelt himnusz a reformáció után magyar szöveget kap. Először szájhagyomány útján terjed, ezért többféle dallama is ismert. Az ének refrénszerűen visszatérő utolsó két sora megkönnyíti megtanulását: „Új esztendőben mi vigadjunk, / Született Jézust mi imádjuk!”

Egy másik kedves újévi dicséretünk a 283. ének, *Az Úrnak jóvolta napjainkhoz napokat told*, mely az ismert *Dicsőült helyeken, mennyei paradicsomban...* kezdetű ének dallamára énekelhető. Gyakori hiba, hogy istentiszteleteinken az ének első két-három versszakát énekeljük csupán, holott ebben az énekben is éppen az utolsó két versszak fejezi ki leginkább a gyülekezet, a hívő ember reménységét, amit egyedül az Úr Istenbe vethet: „*Aldd*

ÚJÉVI ÉS VÍZKERESZTI ÉNEKEK

meg nagyjait, kicsinyjeit, Mind köz, mind tanácsos rendeit... Adj vidám órákat... Békességes túrást...”

A zsoltárok között is találunk az alkalomhoz illőt. Szövege alapján a legmegfelelőbb a 91. zsoltár, melyben reménységgel bizakodhatunk Isten gondviselésében: „*Mert az ő szent angyalnak / Megparancsolta nyilván, / Hogy téged oltalmazzanak / Minden te útaidban.*” De említhetnénk a 81. zsoltárt is, amely ugyan nem kimondottan újévi ének, mégis a sófár megfűjásával egy forduló-

pontot, az újhold érkezését, a nagy engesztelési nap eljövételét hirdeti.

Január 6-a vízkereszt napja, melynek megünneplése gyakran áttevődik az azt követő vasárnapra. A vízkereszt (eredeti

neve epifánia, azaz megjelenés) Krisztus istenségének bizonyágáról szól. A hozzá kapcsolódó történetben, Krisztus megkeresztelésében (Mt 3,13–17) maga az Atya tesz tanúságot Fiáról. Ha az igehirdetés tematikája ehhez a szakaszhoz kapcsolódik, ráfelelő énekként elővehetjük a nagyon ismert 431. dicséretet (*Úr Isten, kérünk tégedet: / Keresztelj és moss meg minket*), de alkalmasak énekeskönyvünknek a Fiú Istenről szóló énekei is (pl. a 286.: *Jer, dicsérjük az Istennek Fiát*).

Az epifánia utáni vasárnapokat az egyházi év beosztása szerint vízkereszt utáni vasárnap névvel illetik. A vízkereszt ünnepekör igéi a napkeleti bölcsek történetében, Jézus megkeresztelkedésében, a kánai csodában, a tizenkét éves Jézus történetében, a leprás meggyógyításában, a tenger lecsendesítésében, a konkoly és a búza példázatában és a megdicsőülés hegyén történt eseményekben rajzolódnak meg. A vízkereszt utáni utolsó vasárnap igéiben, Jézus megdicsőülésében (Mt 17, 1–9) újra felhangzik az isteni szózat – „*Ez az én szeretett Fiam, akiben gyönyörködöm, reá hallgassatok!*” –, ami Krisztus megkeresztelésekor is elhangzott. Ez az atyai szó és a többi prófétai híradás is mind azt jelzi, hogy a szép tündöklő hajnalcsillag (296. dicséret) fényében növekedő hit a legnagyobb karácsonyi ajándék, mellyel az adventtel kezdődő és a most végződő ünnepekör meggazdagíthatott bennünket.

Süll Kinga

Léva

A Cantate Domino adventi szolgálata

December 7-én a körforgalom kerületésével megérkeztünk a lévai református egyház parókiájára, ahol nagy szeretettel és finom vacsorával fogadtak minket. A kórustagok apránként érkeztek. Miután köszöntöttük egymást, a tiszteletes úr átvezérelt minket az egyik középiskola kollégiumába, ahol elszállásoltak.

Másnap délelőtt a lévai egyházi gimnázium tantermeiben következtek a kemény szólampróbák, délután pedig az összp próbák. Mikor már alaposan megdolgoztattuk hangszálainkat, egy kis játékkal vidámítottuk meg az estét, és jöhetett az adventi ajándékozás. Mindenki készített otthon egy csekély ajándékot, amiket kiosztottunk egymásnak. Már vártuk a Kántus tagjait, akik Zselízen

szolgáltak, de mivel nem érkeztek, főavattuk legújabb kórustagjainkat. Ők elé-

nekeltek egy ismert zsidó éneket, majd megpróbálták a kórustól egy cigányzene-kart összehozni. Abban maradtunk, hogy inkább nem váltunk műfajt, legjobb

lesz, ha maradunk az eddigi stílusunknál. Végre megérkeztek a Kántus tagjai, és mentünk a templomba még egyet próbálni. Ezek után fáradtan tértünk vissza a kollégiumba, ahol még megbeszéltük a következő éves tervet.

Másnap részt vettünk a délelőtti istentiszteleten a lévai református templomban, ahol egy kis ízelítőt adtunk „magunkból”. De igazán élesben csak délután töltöttük be a templomot, ahol legnagyobb örömünkre csak itt-ott volt egy-két szabad hely. Élmény volt énekelni, és reméljük élmény volt hallgatni is Istennek a két kórus által közvetített üzenetét: *Semmit ne bánkódjál Krisztus szent serege! (380, 1)*. A koncert után egy kis szeretetvendégségben volt részünk, azután fájo szívvel búcsúztunk el egymástól, de boldogan, mert már alig várjuk a következő kórustétvét!

Rác Abigél

**Róma és a keresztyén
Európa nem tulajdonít nagy
jelentőséget annak a
veszélynek, hogy a törökök
elfoglalhatják Bizáncot. És
1453. május 29-én Murád
szultán halála után
legidősebb fia, II. Mohamed
elfoglalja Bizáncot (Kons-
tantinápolyt).**

A sors iróniája, hogy – a történet szerint – a városvédők megfélemednek egy jelentéktelennek tűnő, gyalogosok által használható kapuról, melynek Kerkaporta a neve. A támadó török sereg néhány janicsár harcosa a külső várfalon átjutva betör a városba, ami azt eredményezi, hogy megbomlik a városvédők fegyelme. Futótűzként terjed el a hír, hogy a török már a városban van, és Bizánc elesett.

Ahogy a város számára nagy jelentőséggel bírt a nyitva felejtett kapu, úgy Európa számára, a keresztyénség számára is nagy jelentőségű volt Bizánc, mert ez volt a „kapu”.

Ugyan mit jelenthet egy nyitva hagyott kapu? Bizonyára azt, hogy a kapun belül levők nyitott, egyenes emberek, akik mindenki irányába az elfogadást, a toleranciát sugározzák és élik meg. Hajlamosak elfelejteni a másság veszélyeit, sőt, hogy ne szólják meg őket, tudatosan cselekszenek így. A város számára azonban annak elestét és ezrek életét jelentette...

A 21. század elején, úgy érzem, mi keresztyének is hasonlóan figyelmetlenek vagyunk mint „város- és hitvédők”. Nyitva hagytuk a keresztyén Európa minden kapuját, mert az eszményített tolerancia jelszava alatt nemcsak hitünkről, de keresztyéni értékeinkről is megfélemedtünk. Elfeléledkezünk arról, hogy mások talán nem jó szándékainkat nézve lépik át a mi „kapuinkat”, hanem hogy ezt a hitet, kultúrát, gazdasági életet kihasználják és a saját érdekeiket valósítsák meg. Akaratukat pedig a mi toleranciánkra hivatkozva, keményen – tiltakozások,

BIZÁNC ELESETT

És milyen sorsra jutunk mi?

tüntetések, sőt robbantgatások kíséretében – megvalósítják!

A mi hamis toleranciánk odáig terjed, hogy mi magunk is meghazudtoljuk, káromoljuk Istent, ha valami nem úgy sikerül, amint szeretnénk. Sőt korunkban az az igazi „nagyság”, aki minél több és nagyobb ilyen csúnyaságot enged meg magának. Az iszlám világban elképzelhetetlen, hogy Allahról viccet, karikatúrát csináljanak vagy éppen játékmackót nevezzenek el. Ilyen sértések miatt az utcára vonulnak, és halálbüntetés kirovását skandalja, követeli a tüntető, sértett tömeg.

Fel tudjuk fogni, meg tudjuk magyarázni, hogy mi miért vol-

tunk/vagyunk erőtlének és hogy miért tettük gyermekeinket és unokáinkat is erőtlenné? A mi Istenünk – látszólag – miért másodrangú?

Úgy érzem, mi csak áztatjuk és ámítjuk magunkat a kegyelem, a tolerancia, a kultúra, a műveltség és a másság elfogadása kegyes gondolataival, s közben – mint a 15. században – Bizáncból Isztambul lett: a keresztyénségünkben, a keresztyén Európából egy nagyon sokrétű, színes és határtalan egyveleg. A keresztyénségből muzeális értéket, vasárnapi programot csináltunk. Már nem hitünket, életünket, nem az életstílusunkat, a mindennapjaink esszenciáját jelenti keresztyéni mivoltunk, hanem sok esetben már csak nagyszüleink, szüleink hovatar-

tozását. Azért kell emlékeztetnünk erre, hogy a haláleset bejelentésénél ne a „református plébánoshoz” menjenek az örökösök!

Mohamed szultán Bizánc elfoglalásáért háromnapos szabad rablást ígér katonáinak. A janicsárok és más harcosok lemészárolják a városvédőket, mert ellenállók, az öregeket, mert kenyérpusztítók, a nőket rabszolgáknak viszik, a gyerekekből pedig janicsárok lesznek. Szétrabolják még a bizánci kultúra értékeit is. A konstantini templomból csak a falak maradnak.

Egy nyitva felejtett kapu! Mekkora veszélyt hordoz magában?!

A „világ polgárai”, korunk „kapunyitogatói” is ilyen szabad prédává tesszik a hitüket, értékeiket. Mi „keresztyének” is szövetkezünk az új ház, a szép ruha, az új autó, a nyaraló, kirándulások, a siker és a jólét, az élvezetek és élmények, a test és a szépség érdekében Isten ellen? Minket is megvakít a kor lehetősége?

Minket is elragadott az élet „kirablásának” indulata, és közben megfélemedtünk még őseink hitéről is?

Egyre kevesebben gondolnak arra, hogy mi lesz 30–50 év múlva egyházunkkal, gyülekezeteinkkel. Kinyitottuk a kaput, hogy láthatóvá váljunk, hogy azon mi is kiléphessünk, és a többi nem érdekel minket? Nem érezzük ennek a felelősségét?

Bizánc elesett! Hitünk, egyházunk, gyülekezeteink, családjaink, népünk „eleste” a mi kezünkben (is) van, kedves olvasók! Kívánom, hogy Isten előtti csendességünkben ráébredjünk, hogy hogyan tudjuk a „kaput” a veszélyek előtt becsukni.

Csik György

A zsigárdi gyülekezet 2007. november 4-én istentisztelet keretében emlékezett Kalitza László lelkipásztorra halála 50. évfordulója kapcsán. Istent magasztalták, hogy közel három évtizeden át hűséggel szolgálta Urát és gondozta a rá bízott nyáját.

Lelkészi pályája gyülekezetünkben 1928 nyarán kezdődött. Idehelyezése idején gyásznapokat él meg az eklézsia. Ugyanis 1928. július 10-én búcsúzik **Soós Jánostól**, aki huszonnyolc évi helybeli lelkipásztori szolgálat után hatvankét esztendőskorában elhunyt. Az akkor mintegy ezerlelkészes gyülekezetben az ifjú lelkész nagy lelkesedéssel kezdte szolgálatát. A hívek rövidesen megkedvelik őt, és a megüresedett lelkesítő állást vele kívánják betölteni. 1930. január 5-én történik a megválasztása, ő a kilencedik beiktatott lelkipásztor.

A II. világháború kitöréséig vezetése alatt hősi korszakát éli meg az itteni reformátusság. A lelki megelevenedésen túl hatalmas renoválások történnek az egyházi épületeken. A presbitérium **Tóth János** komáromi építésszel bízza meg a torony és a templom felújítási munkálatainak elvégzésével. 1931 nyarán új favázzal, új horganyzott bádogbevonattal az előbbinél még díszesebb toronysüveg készül. A templom faláról a vakolatot ablakmagasságig kívül-belül leverik, és biberes-cementes habarccsal vakolják. A templom mennyezetét újránádazzák, és a torony felőli karzatot bővítik. Ezen munkálatok összköltsége 59 215 korona volt. Még ebben az esztendőben a rektori lakot is újjáépíteti az egyházközség kb. 25 ezer korona költséggel. A presbitérium régi vágya, hogy harmadik harang is hívogassa az élőket és sirassa a holtakat. **Egry Ferenc** kisgejőci harangöntőmester műhelyében 1933-ban elkészül a 400 kg-os nagyharang. Nem tudni az okát, de ez a harang néhány év múlva meghasadt, így 1938-ban Egry Ferenc újraönti.

1936-ban nagy ünnepségre készül a gyülekezet. Temploma építésének 150 éves évfordulóján méltóképpen kíván emlékezni elődeire. November 29-én, advent első vasárnapján a zsúfolásig megtelt templomban történeti bevezetőt mondott és imádkozott **Balogh Elemér** püspök. Igét hirdetett **Soós Károly**, a komáromi egyházmege esperese. Délután evangelizációs ünnepélyt tartottak **Czibor József, Rácz Elemér** és **Galambos László** lelkészek szolgálatával. Többször felvetődött annak gondolata, hogy az I. világháborúban elesett hősök előtt emlékoszloppal kívánja háláját leróni az

Emlékezés Kalitza Lászlóra

egyházközség. 1939-ben történt az emlékmű felavatása. Az oszlop tömbjén fekete márványlapokon a 39 hősi halott neve arany betűkkel volt felvéve.

Az első bécsi döntés értelmében 1938. november 5-én a magyar honvédség csapatai elkezdtek bevonulásukat a Felvidék déli részeire. Nagy lelkesedéssel fogadta gyülekezetünk is, hogy újból „magyarok lettünk”. Sajnos a közelgő II. világháború ráveti árnyait erre az öröme. A katonaköteles férfiak megkapják a behívót, így 1943 januárjában **Szócs Kálmán** kántortanítót is frontszolgálatra hívják be. A presbitérium Kalitza László lelkészt kéri fel, hogy helyettesítse a bevonult tanítót. A háborús idők ellenére a gyülekezet életképes, sem lelki, sem anyagi téren visszaesés nem tapasztalható. Sőt pénzübeli támogatást nyújt a KIE székházának építéséhez, és gyűjtést szervez a Darányi-diákház javára. A közösségi életet továbbra is erősíti a dalárda, a leánykör és az iskolai színjátszó csoport. Családi teendői mellett a lelkész is aktívan részt vesz az ifjúság oktatásában, nevelésében.

A világháborúban 24 egyháztagunk viruló férfikorban halt hősi halált. Aki ismeri a háború utáni esztendőket történetét, tudja, hogy milyen tragikus sorsa lett a szlovákiai magyarságnak. Kalitza László örhélyén marad, sorsközösséget vállal népével, buzdít és vigasztal ama bizonytalan időkben. Mennyi fájdalom, keserűség kínozza életét, amikor egy tollvonással államosítják az egyházi iskolát, majd elkobozzák a gyülekezet földjeit és a kántorlakást!

Csak sejteni lehet, mit érzett szívében híveinek három részre szakadásakor.

1947 januárjában Csehországba deportálnak kényszermunkára 160 személyt. Még ez év júliusában Magyarországra kitelepítenek 57 családot 223 lélekkel. Az itthon maradt kb. 600 egyháztagra nagy teher hárul, hogy biztosítsa a közösség további fennmaradását. 1954–55-ben Kalitza László kénytelen szívbetegsége miatt rövidebb-hosszabb időre megszakitani pásztori szolgálatát. Távolmaradása idején **Nagy Sándor** deáki lelkipásztor helyettesíti őt. Még megláthatja az ismét felújított tornyot és újrafestett toronysíksakot, melynek munkálatait ő is szorgalmazta.

Isten emberének hűséggel végzett szolgálata 1957. november 7-én befejeződött. Ötvenhét esztendőskorában az Úrtól nyert békességgel az örök hazába érkezett. Úgy szeretett gyülekezetét és kedves családját mélyes fájdalommal éli meg elköltöztét. Özvegyi sorsra jutott felesége sok küzdelmet élve adott fehér kenyeret gyermekei kezébe. Erőtlenységbe felülről kap erőt, akkor sem csügged, amikor unokájától, majd gyermekeitől kell elbúcsúznia. Testében legyengülve, ám győzelmes hittel, ajkán a kedves énekével – *Hű Jézusom kezébe teszem kezem belé. / Ő életem vezére vezet hazám felé. / A keskeny úton járok, de Ő közel van ám, / Magasból vet világot az ő keresztje rám* – indul a cél felé életének 90. évében. Megpihent testét férjura porrára mellé helyezték 2005. október 1-jén a zsigárdi temetőben.

E házaspár buzgó szeretettel végzett sokrétű szolgálatáért áldassék a minden kegyelem Istene!

Iván István

Kőműves Sándor emlékezete

Kőműves Sándor református lelkész 1927-ben lett a vajáni református közösség lelkipásztora, és több évtizedes aktív szolgálat után 1957-ben hunyt el.

1889-ben született Büdszentmihályon, iskoláit Nyíregyházán, majd teológiai tanulmányait Sárospatakon végezte. Segédlelkészként Kisvárdán és Kistráton töltött el néhány évet, illetve tízéves bártfai szolgálat után került Vajánba. Az Ungi Református Egyházmegeye al- és főjegyzőjeként, püspökhelyettesként, tanügyi referensként és az egyházi lap szerkesztőjeként tevékenyen bekapcsolódott a helyi hitéletbe. Megírta az egyházmegeye és a vajáni egyházközség történetét.

A II. világháború alatt több idegen, lakárdi embert mentett meg, kezességet vállalva értük. A lakárdiak hálójukat kifejezve a községi tanács előtt hivatalos leiratban igazolták a történeteket, „családja segítőkészségét és emberségét”. A csehszlovák kormány ennek ellenére megfosztotta állampolgárságától, ezért 1944-től 1949-ig nem részesült államsegélyben.

Nyugdíjba vonulása után családját körében hunyt el szívbetegségben, életének 68. évében. Négy gyermeke közül legidősebb fia, Kőműves Sándor nyugalmazott lelkipásztorként Sátoraljaújhelyen él.

Kőműves Tibor

Kassán van egy lakótelep, melynek mindmáig KVP a neve. Ez egy mozaikszó, mely a Kassai Kormányprogram szlovák megnevezését takarja. Ez az a népfreontos kormányprogram, amely megalapozta Csehszlovákia újjászületését a II. világháború után, s amely a Beneš-dekrétumok nyomán haladva kollektív háborús bűnösöknek mondta ki a magyarokat (és a németeket).

Ezen a lakótelepen magyarok is élnek. Sokan falvakból költöztek be. Onnan, ahonnan annak idején a szüleit azért nem telepítették ki, mert reszlovakizáltak, vagyis kényszerből aláírták, hogy szlovák nemzetiségűek, pedig sosem voltak azok, még szlovákul se tudtak. Azon a lakótelepen sok „volt magyarnak” a gyermekei már nem tudnak magyarul. Azt sem tudják, mi az a KVP, mit szenvedtek a nagyszüleik, és ki volt Beneš. Nem akarják tudni. Szégyellik magyar gyökereiket. Az ördögi kör itt zárul be. Beneš és mai hű követői így érik el céljukat.

Élső személyes „találkozásom” a Beneš-dekrétumokkal egy temetésen történt. Gyülekezetünk egyik volt presbiterét temettük, akinek a rokonai megemlégették előttem, hogy gyerekkorában őt is kitelepítették, de később visszajött. Ezt elmondtam a temetési prédikációban, és szóltam a kitelepítés aljas voltáról is. A temetés után többen jelezték: minek ezt feszegetni, el kell már ezt felejteni, régen volt...

Addig is tudtam nagyjából, mit jelent és milyen rombolást végzett az itteni magyarság körében a II. világháború utáni csehszlovák nemzetállami (rém)álom, de ez után a temetés után kezdett el igazán érdekelni. Mi történt itt? Mit tettek ezekkel az emberekkel? Ki járt rosszabbul: akit kitelepítettek vagy aki itthon maradt? Rádöbbsentem, hogy nemcsak kitelepítésről és vagyonekobzásról van itt szó, hanem arról, hogy megroppantották, eltörték a felvidéki magyarság gerincét, halálos mérget fecskendeztek az ereibe, pusztító vírussal fertőzték meg: a félelem vírusával.

A Beneš-dekrétumok mostani parlamenti megerősítése ugyanennek a taktikának a folytatása. Akit nem lehetett kitelepíteni, azt meg kell alázni, el kell sorvasztani, asszimilálni kell – ehhez pedig legjobb módszer a

Az ördögi kör összetörik? Egy parlamenti megerősítő határozat kapcsán

gyökerek elvágása és a megfélemlítés.

Rájöttem, hogy a gyülekezetemben az emberek 90 százalékának a neve szlovákul van beírva a személyi igazolványába. Az embereknek csak a töredéke élt azzal a lehetőséggel, hogy nevét a demokráciában magyarra írassa. A többieknek már hatott a vírus, visszafordíthatatlan károsodás kezdődött a szívben és a gerincben, a félelem már bekerült a vérbe, és csak kering egyre körbe-körbe... Ők azt mondják: ki tudja, mi jön itt még majd, jobb, ha így marad a név, még jobb, ha úgy megtanulunk szlovákul, hogy észre se vegyék rajtunk, hogy magyarok vagyunk. Sőt, még jobb, ha szlovák iskolába járattuk gyermekeinket, mert csak úgy tudnak majd érvényesülni, ha szlovákként tudják eladni magukat. Sokakban kialakult egy fura – se magyar, se szlovák identitás –, amely zavaros, félős és könnyen manipulálható.

Igazából ez ellen a félelem-betegség, feladás-vírus ellen kell küzdenünk, az erkölcsi és vagyoni kártérítés másodlagos – bár fontos – kérdés. A baj csak az, hogy ez a tizenöt éves állam úgy viselkedik velünk szemben, mint egy tizenöt éves ka-

masz: makacs, kiszámíthatatlan, szemtelen és semmi áron sem kér bocsánatot. A mi megbetegített magyarjaink pedig éppen ettől félnek a legjobban: a kiszámíthatatlanságtól, mert mi lesz, ha...

Pedig a helyzet egyszerű: mi magyarok vagyunk itt Szlovákiában, és azok is maradunk, akár tetszik, akár nem. Istentől kaptuk magyarságunkat, talentumként, amit majd számon is fog kérni tőlünk. Nem mi tehetünk róla, hogy Szlovákiába kerültünk. Ha voltak is őseinknek bűneik a szlovákokkal szemben, ha nem is voltak velük mindig a legkedvesebbek, ezt kamatostól visszafizették már nekünk a valamikor elnyomott szlovákok utó-

dai az elmúlt nyolcvan évben. Elég! Több büntetést nem érdemlünk és nem vagyunk hajlandóak elfogadni! Ugyanolyan adófizető, dolgozó, becsületes polgárai vagyunk ennek az országnak, mint a szlovákok, és azok is leszünk mindig. Nem törhet meg minket megint a félelem azért, mert egy kamasz pimaszkodik velünk. Hiába próbálják az orrunk alá dörgölni, hogy bűnösök vagyunk és kevesebbet érünk a szlovák anyanyelvű állampolgároknál: ez nem igaz!

A baj csak az, hogy ennek tudatosítására kevés az összetartó magyar politika, a jó magyar iskolai nevelés, a népi hagyományokra alapozó magyar kultúra. Ehhez megtérés kell! Ezt szúrta el a felvidéki magyarság az elmúlt (kommunista, majd demokratikus) évtizedekben. Megtérés nélkül próbált harcolni megmaradásáért – politikai, kulturális, gyakran kultúrprotestáns eszközökkel. Ezek önmagukban semmit sem érnek. Fajdalomcsillapítónak is gyengék, és nagyon szűk réteget érnek el. Nem is vezettek valódi eredményre, csak lassítják az asszimilációt.

Újjászületés kell: aki biztosan tudja, hogy a Jézus vééréért örök élete van, az nem fél. Semmitől és senkitől. De még ez sem elég. Elhívás is kell a Lélektől: a rád bízott drága kincset őrizd meg! A mi elhívásunk az evangélium terjesztése mellett ez is: őrizzük meg magyarságunkat Szlovákiában, mert Isten ezt a talentumot is számon fogja kérni rajtunk. És hiába mondjuk majd, hogy elástuk, mert féltünk Beneš-től, a kitelepítéstől, a parlamenti és attól, hogy nem érvényesülünk... Ő ezeknél hatalmasabb! Ő kész segíteni nekünk, kész erőt adni ahhoz, hogy szlovák állampolgárságú, szlovákul jól tudó, a szlovák államot és azon belül szülőföldünket építő, de teljes egészében magyar emberek maradjunk, az ő megváltottjai és megújítottjai itt, a Felvidéken!

És akkor beszélhetnek a parlamentben, meg határozhatnak, meg megerősíthetnek, amit akarnak: minket nem választhatnak el vele Krisztusunktól és népünk-től!

Az ördögi kör itt törik össze: szabadok vagyunk!

Kása Gergely

Az imádságról

„Az Úristenhez fordultam, hozzá folyamodtam...”
(Dán 9,3).

Ha valamit szeretnél, kitől kéred? Szüleidtől vagy Istentől? Vagy mindkettőjüktől?

Dániel Istenhez fordult imádságban. Könyörgött, hogy Isten távolítsa el szívéből a rosszat, tisztítsa meg egészen. Hogy minden bűnét bocsássa meg. Így imádkozott a népért is. Te imádkoztál már bűneid bocsánatáért? Látod-e, hogy milyen gonosz tudsz lenni? Hogy mi minden következik egy hazugságból?

Szeretnél Istentől kérni valamit? Szeretnéd, ha mindent neked ajándékozna? A bűnbánattal és a bocsánat elfogadásával megnyithatod a szívedet, hogy Ő töltsön be egészen. S aztán ne csak a saját kedvedre kérj valamit, hanem olyat kérj, ami tényleg fontos.

Az évnek vége, új év kezdődött. Sokat olvashattál a Bibliából, sok mindent megtanulhattál Istenről s magadról is. De tudod-e a legfontosabbat? **Isten szeret téged.** S érted adta oda a keresztfára Jézust. S hogy emiatt lehet új szíved és új életed. Kérd tőle!

A négy évszak

– Bárcsak mindig tél volna! – így szólt Bence, mikor a szánkózásból hazajött és az udvaron hóból tornyot épített.

Apja hallotta fia szavát, s így szólította meg a vidám fiút:

– Szeretném, ha kis könyvembe följegyeznéd, amit most mondtál.

Bence engedelmeskedett, és beírta szavait a kis könyvbe.

Elmúlt a tél, eljött a tavasz. Bence egy virágágyasnál gyönyörködött a szép nárciszok, ibolyák és pompás öltözötű tulipánokban. Örömeben így kiáltott fel:

– Bárcsak mindig tavasz volna!

– Írd fel, fiam, ezt a kívánságod a kis könyvembe! – szólott hozzá az apja.

Bence ezt is felírta. Elmúlt a tavasz, eljött a nyár. Bence egy gyönyörű napon szüleivel elment falura a nagymamához nyaralni. Itt volt még csak élet! Vígán futkározott pajtásaival a kertből a rétre, a rétről a kis bárányokhoz és a kis lovacskákhoz, majd a nagyapa ölébe ugrott. És ami a legjobb volt az egészben: nagymamáék sohasem veszekedtek a jó hangulatért! Délben édes körte, alma, sárga- és görögdinnye és sok más nyári gyümölcs várta Bencét az asztalnál, melyek nagyon ízlettek neki. Jó falatozások közben fel is sóhajtott szívéből, apjához fordulva:

– Bárcsak mindig nyár volna!

Persze, ezt a kívánságát is fel kellett jegyeznie Bencének abba a bizonyos kis könyvbe... Végre eljött az ősz. A hőség már nem volt olyan nagy, mint nyáron, de azért a levegő még elég enyhe volt, az ég tiszta színben pompázott. A szőlőtőkéről érett fürtök csüngtek. A fák ágai csak úgy görnyedeztek a sok gyümölcs terhe alatt. Örült ennek Bence, mert nagyon szerette a jóízű gyümölcsöt, különösen az édes szőlőt. Egy ízben közte és apja között a következő párbeszéd folyt le:

– Ugye, fiam, ez ám a jó idő? Bizony, nemsokára vége, eljön a tél, és elűzi a kellemes őszt.

– Vége?! De szeretném, ha a tél sohasem jönne el, és örökké tartana a kellemes őszt! – válaszolta Bence kétségbeesetten.

– Valóban, igazán szeretnéd? – kérdezte az apa.

– Hogyne! – válaszolta Bence.

– De hát nézd csak, fiacskám, olvasd el a kis könyvemnek ezt a lapját... Mi van ide írva? Bárcsak mindig tél volna! Erre a lapra is a te kívánságod van felírva. Olvasd csak el! Mi is áll itt? Bárcsak mindig tavasz volna! Hát ezt nem te írtad a kis könyvembe? Nézd csak, mi áll itt! Bárcsak mindig nyár volna! Fiam, különös dolog, hogy te télen azt kívánod, hogy örökké tél, tavasszal, hogy mindig tavasz maradjon, nyáron

Dániel bölcsessége

„Ekkor Dániel bölcsen és értelmesen felelt...”
(Dán 2,14).

Ugye, te is szoktál álmodni? Emlékszel az álmaidra? A legtöbbet biztosan elfelejtetted, ahogy mindenki más.

Nabukonodozor király is álmodott. Nyugtalanul ébredt fel, s elfelejtette álmát. Udvarában voltak álmofejtők, bölcsök, így megparancsolta nekik, hogy azonnal mondják meg, mit álmodott. Az álmofejtők meg voltak rökönnyödvé. Ilyet tőlük még nem kértek. Csak az álmomegfejtését. De hogy az álmat találják ki? Olyan ember nincs, aki elmondhatná, mit álmodott a másik!

A király halálbüntetéssel fenyegetőzött. A bölcsök megijedtek. Dániel megtudta a dolgot, s azt is tudta, ki segíthet. Istenhez fordult. Lehetetlent kért, s mégis bizalommal kérte. S Isten meghallgatta. Dániel megtudta az álmat.

Isten minden nehéz helyzetben azok mellé áll, akik benne bíznak. Hiszen övé minden. Ő ad mindent. Bízál benne minden helyzetben!

pedig egyre csak azt akard, hogy bár csak mindig nyár volna, míg ősszel az a vágy él benned, hogy örökké ősz legyen.... Édes fiam, még gyermek vagy ugyan, de meg kell tanulnod, hogy a bölcs Isten jobban tudja az évszakok rendeztetését, mint az emberek, s ezért az ember nem avatkozik Isten dolgai- ba, de nem is zúgolódik ellene, mert tudja, hogy: „Mind jó, amit Isten tészen, szent az ő akarata...” Ezen a világon mindennek rendelt ideje van. Istenünk ezt nem véletlenül tette így!

Az apa énekelni kezdett: „Az Úrnak jóvolta napjainkhoz napokat told. / Melyeket bizonyos részekre oszt a nap és hold; / Nyomain e két vezetőnek / Tél, tavasz, nyár és ősz eljönnek, / Engedvén a bölcs Teremtőnek.” Majd hozzátette:

– Ha egy évszak véget ért, az embernek nem kell szomorkodnia. Éppen ellenkezőleg: minden évszaknak megvan a maga szépsége és gyönyörűsége! És az embernek akkor teljes szívéből örülnie kell! Tudod, kisfiam, boldogok lehetünk, hogy az Isten által nekünk ajándékozott gyönyörű évszakokat együtt, szeretetben megélhetjük és élvezhetjük minden egyes évszakban. Adja meg nekünk a Mindenható ebben a kalendáriumi évben is: „Hogy midőn napjai lemennek, / Mondhasuk: Dicsőség Istennek!”

**Az oldal anyagát írta:
Molnárné Miklós Malvína**

2007. szeptember 29-én Nagybalog református gyülekezete együtt ünnepelt vendégeivel. Egy istentisztelet keretén belül adhattunk hálát Isten jóságáért, hogy nemcsak megengedte, hogy megújuljon templomunk, de meg is segített benne.

Sokan sokféleképpen tudnák elmesélni, hogy a templomfelújítás hogyan vette kezdetét, de van néhány dolog, amit mindenképpen meg kell említeni. A helyi képviselő-testületet **Dana Cochová** polgármester asszonnyal az élen, amely sajtójaként tekintett eme templomra. Útjára indított egy gyűjtési folyamatot, minek köszönhetően összejött egy tekintélyesebb összeg, ami a falu lakosságának buzgóságát, egyetlen temploma iránti nem közömbös voltát mutatta. Mindez mégis kevésnek bizonyult a templomfelújításhoz, s mivel a gyülekezet nem rendelkezett semmi megtakarított pénzzel, így nem is történhetett érdemleges lépés. A pénz pihent egy bankszámlán, míg 2005 karácsonyán újra nem indult a gyűjtés.

Segítséget kértünk a Szlovák Köztársaság kormányhivatalától, s kaptunk is erre a célra 200 000 koronát. 2007 március végén aztán útjára indult a várva várt folyamat. Ezt a pillanatot nem csak a hitű reformátusok várták, hanem minden nagybalogi lakos, akit elszomorított a templom szörnyű állapotának látványa. Egy hét leforgása alatt felfordult az egész templomkert: megjött az első néhány fuvar homok, az állás, a többi szükséges felszerelés és az alapanyag. Az emberek a csodájára jártak, ahogy a régi templomfalak megtisztulnak, letisztítják róluk a siralmas állapotban lévő

leglátványosabb megújuláson a templomtorony sisakja esett át. A felújítás vége felé azonban egy szomorú ténnyel kellett szembesülnünk: a pénzhány megállást parancsolt. Egyszer csak olyan döntés előtt álltunk, mely nagy befolyással bírt a gyülekezet jövőjére nézve. Elhatároztuk, hogy újabb kölcsönt veszünk fel a nemes cél érdekében, minek köszönhetően a felújított templom új szint kaphatott. A kölcsönünk a kétszáz ezer koronát súrolta, de a felújítás lassan a végéhez ért. Az összköltség mintegy 970 000 korona lett.

Viszont ez még távolról sem jelentette azt, hogy hátradőlhetünk, ugyanis eldöntöttük, hogy önerőből megpróbáljuk a templom körüli kerítést is megújítani. Nagy lelkesedéssel álltunk neki a munkának, de az első brigádmunkák után rájöttünk, hogy tulajdonképpen mibe is vágtuk a fejszénket. A sok nehézség és kudarc ellenére mégsem adtuk fel, bizva abban, hogy a mi Urunk, aki mindedig megsegített minket, ezután sem fordul el tőlünk. A teljes rendbetétel még nem történt meg, de így is fantasztikus munkát végeztünk. Fiatalok és idősek erejüket, idejüket nem kímélve dolgoztak, fáradtak azért, hogy templomunk környéke is rendezett állapotba kerüljön.

Ezúton is köszönetet mondunk mindenkinek, aki bármilyen formában részt vett a templomfelújításban, gondolok itt fizikai munkára, anyagi és erkölcsi támogatásra, imában való hordozásra. Külön köszönjük **dr. Sz. Kálmán** bácsi áldozatkészségét, aki a templomszentelés alkalmával ígéretet tett, hogy törleszti a kölcsönünket. Istennél minden lehetséges, s bármilyen csodálkozva és talán kételkedve is hallgattuk őt, megszegyenültünk, ugyanis adósságunkat az utolsó fillérig megfizette...

Az ünneplő közösség lelki épülését **Erdélyi Géza** püspök igehirdetése szolgálta. **Nagy Ákos Róbert** esperes szintén ígérel bátorított. Beszámolót hallhattunk **Pecsók Gyula** gondnoktól az eddig

A gyülekezet elöljárói Erdélyi Géza püspökkel

végzett felújításokról s a gyülekezet történetéről. **Sasák Attila** lelkész az aktuális felújítással kapcsolatban foglalta össze az eseményeket. **Csáky Pál**, az

leglátványosabb megújuláson a templomtorony sisakja esett át. A felújítás vége felé azonban egy szomorú ténnyel kellett szembesülnünk: a pénzhány megállást parancsolt. Egyszer csak olyan döntés előtt álltunk, mely nagy befolyással bírt a gyülekezet jövőjére nézve. Elhatároztuk, hogy újabb kölcsönt veszünk fel a nemes cél érdekében, minek köszönhetően a felújított templom új szint kaphatott. A kölcsönünk a kétszáz ezer koronát súrolta, de a felújítás lassan a végéhez ért. Az összköltség mintegy 970 000 korona lett.

A megújult templom tornya

MKP elnöke is buzdítóan szólt a jelenlevőkhöz. A beszédek között a nagybalogi Szivárvány énekkar és a rimaszombati Kwartett frissítette lelkünket. Az ünnepi istentisztelet után ünnepi ebéd és kötetlen beszélgetés következett. Mindez Isten iránti hálánkat volt hivatott kifejezni, mert nélküle nem lett volna mit ünnepelnünk! Istené a dicsőség!

Sasák Attila

Zsigárd

Lelkészi jubileum

A zsigárdi gyülekezet a reformáció emlékünnepe, 2007. október 31-én megtartott istentisztelet alkalmával adott hálát Istennek **Iván István** lelképásztor huszonöt éves helybeli szolgálatáért. **Baranyay Alajos** polgármester és gyülekezeti gondnok ismertette ennek a negyedszázadnak sok szép eseményét, és megköszönte a jubiláns lelkész közösségépítő munkáját. Majd gondnoktársával, **Szabó Gyulával**, áldásmondással az ünnepelt vállára helyezte a gyülekezet ajándékát, az új palástot.

Az ünnepi alkalom bensőségességét az *Arcok*, egyházi énekeket előadó együttes gazdagította **Kiss László** kántor vezetésével. A megjelentek részére asszonytestvéreink szeretetvendégséget készítettek. Az Ige szavai teljesedjenek be mindannyiunk életében: „Az Úr, a mi Istenünk, legyen velünk, amiképpen volt a mi atyáinkkal, ne hagyjon el minket, el se távozzék tőlünk” (1Kor 8,57).

Iván István

Felsőláncai kiesi, határszéli falu Kasától 30 km-re. Papíron már majdnem harminc éve nem létezik, a valóságban azonban annál inkább! Még a 70-es években Perényhez csatolták Hímmel együtt, és az egyesített falu neve Perény-Hím lett. Felsőláncai csak mint rész vagy utca szerepel. De nem az itt lakók szívében!

Több éve megszületett már az elhatározás a helyi katolikus és református magyarak körében, hogy szeretnék kiírni Felsőláncai nevét egy-egy üdvözlő táblára. De mivel is lehetne a legjobban köszönteni az ide érkezőket? Azzal, ami számunkra is a legfontosabb: Isten nevével és Isten ígéjével! Ezért összefogtunk, és elkészítettük a két üdvözlő táblát. A két gyülekezet tagjainak adományaiból Isten nevéhez méltó, szobrászok által faragott, cseréppel fedett táblatartók és fehér alapon színes, jól látható táblák kerültek a falu útjainak szélére. Szövegük a következő: „Isten hozott Felsőláncon!” A másik oldalon pedig két ige köszönti az útra indulókat: „Minden utadon gondolkodj az Úrra, és ő egyengetni fogja ösvényeidet. Példabeszédek 3,6”, illetve „Jézus mondja: »Én vagyok az út, az igazság és az élet. János 14,6«”. A szöveges rész mellett a falu két régi pecsétje (1784-ből,

Felsőláncai Különleges falutábla

1839-ből) és a Lánci család címere is látható.

A táblák elkészítésének és főleg az engedélyeztetésének folyamata elég hosszú volt, de megérte küzdeni értük és várni, mert reméljük, hosszú éveken át hirdetni fogják a mindenható Isten dicsőségét! Hirdetik azt is, hogy az itt élő magyarok Istennek Jézus Krisztusban megjelent kegyelmébe akarják vetni minden reményüket, és testvéri szeretettel várnak minden ide látogatót!

A táblák közös leleplezésére, illetve felszentelésére október 28-án, vasárnap került sor. A helyi római katolikus és református gyülekezet lelképásztorai és hívei mindkét táblánál együtt álltak meg, és az egyik táblánál a református lelképásztor, a másikon pedig a római katolikus plébános vezetésével magasztalták az Istent énekkel, ígével, imádsággal,

verssel, áldással. Jelen volt még Magyarországról a noszvaji református testvérek csoportja és lelképásztoruk. A csendes, egyszerű, de emelkedett és szívébe mar-

koló ünnepségért és az Isten szeretetét hirdető táblákért hála, dicsőség a mi Urunknak!

Kása Gergely

Hontfüzesgyarmati Akik küzdöttek...

Oktoberben a Hontfüzesgyarmati Református Egyházközség tagjai a megszokottól eltérően ünnepelték a reformáció emlékünnepeit: a helyi református temetőben, Tóth József és családja sírjánál ünnepeltek és emlékeztek. Tóth József 1845 és 1874 között volt lelképásztora a hontfüzesgyarmati református gyülekezetnek.

Az asszonyok napokkal az ünnep előtt rendbe tették a sírhelyet és az elhanyagolt sírkövet. Október 31-én délután kezdődött a nem mindennapi ünnepi esemény. Az ige hirdetés az *1Kor 9,24-27* alapján a küzdőkről szólt, majd az imádságot emlékezés követte.

A lelkész úr beszámolt a gyülekezet keletkezéséről és nehéz, hányatott múltjáról. Rámutatott, hogy nemcsak az előreformátorokra és a reformátorokra kell emlékeznünk, akik előtt tiszteletünket nyilvánítva fejet hajtunk, hanem emlékeznünk kell azokra a lelkészekre és tanítókra is, akik a gyülekezetünkben szol-

gáltak és itt vívták meg a hit nemes harcát.

Mint sok más gyülekezetnek, a hontfüzesgyarmati gyülekezetnek is sok belső és külső harcot kellett megvívnia, hiszen külső és belső támadások is érték. Az ellenreformáció, az üldözés, a tilalmak ezt a gyülekezetet is érték. Olykor a gyülekezetnek saját hibájából kellett tanulnia, máskor pedig mások segítségére kellett rászorulnia. Nem volt könnyű a lelkészek, tanítók, hívek feladata – a semmi-ből indulni, templomot, iskolát, parókiát építeni, több száz embert buzdítani, tanítani, szolgálni. Isten kegyelméből azonban a gyülekezet minden nehézség ellenére megmaradt. Legyen ezért hála első sorban Istennek, másodsorban a gyülekezet lelkészeinek és tanítóinak! Nevük felsorolásával emlékeztünk azokra a lelkészekre és tanítókra, akik őseinket hűen szolgálták ebben a gyülekezetben.

Megemlékeztünk Tóth Józsefről is, akiről a következő feljegyzés maradt ránk az egyik régi jegyzőkönyvből: „Tóth József az alsóváradi református

egyházból 1845. március 12-én Füzesgyarmaton rendes lelkészi állomását elfoglalta. A régi, rozszant paplak helyett alaphoz újat építtetett a kor igényeinek megfelelő berendezéssel. Népszerű modora folytán az összes nép bizalmát és szeretetét bírta – mint szerető családapa egész odaadással csüggött gyermekei jövőjén, háza gyűlhelye volt a vidék művelt egyházi és világi egyéneinek. Áldásos és munkateljes életét bevégezte Füzesgyarmaton 1874-dik évi október 30-án.” Továbbá megtudtuk róla, hogy az ő idejében, 1868-ban került a templomba a vörös márványból készült úrasztala, s ami a mi fülünknek hihetetlen, az ő idejében több mint 700 tagja volt a hontfüzesgyarmati református gyülekezetnek.

Rövid műsorral, majd megkoszorúzza sírhelyét tisztelegtünk Tóth József emléke előtt, illetve minden itt szolgált lelkész és tanító emléke előtt. A harcot megvívta, a hitet megtartotta. A régi harca és megtapasztalásai erősítsenek meg bennünket, akik olykor megkésredünk és gondokkal küszködünk! Szolgálatunk akkor lehet gyümölcsöző, ha a múltat ismerve, Istenre tekintve reménységgel nézünk a jövő felé.

Polák Magdaléna

Egy hivatalos küldöttség tagjai-ként, egyházunk püspökének képviselőjében vehettünk részt Mártha Géza ungi esperes vezetésével a Kárpátaljai Református Egyház zsinatának ünnepi ülésén a beregszászi református templomban 2007. október 30-án. A hivatalos meghívó egy rendkívüli templomi alkalomra invitált, melyen egy 455 éve tartott zsinatról készültek megemlékezni. Mint kiderült, zsinatból több is volt majd félezer évvel ezelőtt, és látogatásunk is többnek bizonyult egy hivatalos üdvözlésnél.

A kettévágott falut, Szelmencet (jelenleg Nagy- és Kisszelmenc) bizonyára sokan ismerik az olvasók közül is. Itt keltünk át gyalogosan a zsinati ülés napjának reggelén a szlovák–ukrán határon, és a jó szervezésnek köszönhetően a „rendesen” két órát is eltartó ellenőrzéssel néhány perc alatt végeztünk. A túloldalon már várt minket Kovács Attila palágykomoróci lelkész, aki egész napra vezetőnké vált. Tíz óra előtt néhány perccel már szóltak a harangok Beregszász főterén, és az ünnepségre érkező küldöttek miatt a város forgalma majdnem teljesen megbénult. A több száz meghívott és küldött teljesen megtöltötte a pazar külsejű és belsejű református templomot.

Az ígét Bölszkei Gusztáv, a Magyarországi Református Egyház Zsinatának lelkészi elnöke hirdette az 1Kor 4,20 alapján: „Mert nem beszédben áll az Isten országa, hanem erőben.” Amint mondta, nem a beszéd, hanem az erő a lényege és középpontja a reformációnak is. Pedig szeretünk sokat beszélni, sokszor lényegtelen dolgokról. Kiemelte, hogy a reformáció annak idején, 455 évvel ezelőtt azért terjedt rohamosan Beregben, Szatmárban és Ugocsában, mert egyrészt kedvező körülményekre talált itt, másrészt azok, akik a reformáció helvét irányvonala szerint kezdtek hinni a Kárpát-medencének ezeken a magyarlakta vidékein, megtalálták a hitükben azokat a lényeges, erős dolgokat, melyekre rátették egész életüket.

Az ígéhirdetés után Zán Fábíán Sándor, a Kárpátaljai Református Egyházkerület püspöke nyitotta meg az ünnepi zsinatot, majd felkérte Ferenczi Attilát, a beregszászi Illyés Gyula Színház színművészt, hogy olvassa fel a zsinat 1552-ben hozott határozatait.

Az 1552-es év nagyon fontos szerepet játszott a Beregi Református Egyházmege életében. Ebben az évben két olyan

Beregszász

Évfordulós ünnepi zsinati ülés

zsinat is volt Beregszászon, melyek a történelmi Magyarországon az első helvét irányú zsinatok közé tartoztak, tkp. itt rakták le az alapját az ún. „magyar hitnek”. Központi kérdései az úrvacsoratan és a szertartások körül forogtak. A zsinat végzéseit tartalmazó eredeti jegyzőkönyv nem maradt meg, annak eredményeit csak másodkézből átvéve tanulmányozhatjuk. Ennek hátránya az, hogy a zsinat anyagát közlők néhol rövidítették, néhol pedig saját magyarázattal, értelmezéssel látták el a végzéseket.

Abban viszont egészen biztosak lehetünk, hogy négy pontban határozott a zsinat, mivel a határozatok számában nincs eltérés, csak a sorrendben. A következő határozatokat hozta: 1. Megismételte és megerősítette az előző beregszászi zsinati végzést az úrvacsoráról. Debreceni Ember Pál indoklása ez volt: „...mert voltak a magyar lelkészek közül néhányan, kik a szent vacsora ügyében a Brenc értelméhez ragaszkodtak és az

ben, és a gyülekezet anyagi helyzete is elégtelen volt a lelkész eltartására, meghatározta, hova és kihez kellett fordulni anyagi segítségért.

Az istentisztelet programjába szokatlan módon egy előadást is felvettek a szervezők. Dr. Dienes Dénes, a Sárospataki Református Teológiai Akadémia Egyháztörténeti Tanszékének professzora és levéltárosa a 450 évvel ezelőtt, 1557-ben elhunyt Kálmáncsehi Sánta Márton püspöknek, a két beregszászi zsinat megszervezőjének pályafutását ismertette. Elmondta, hogy Kálmáncsehi mint a Tiszántúl első püspöke a reformáció meghatározó egyénisége volt. Utalt arra is, hogy életének és halálának körülményei nem teljesen tisztázottak, és sokszor ellentmondásos adatokba ütközik a kutató.

Zán Fábíán Sándor püspök zárszavát követően a Kárpátaljai Református Egyház zsinata elfogadott egy, az 1552-es beregszászi zsinatra emlékező, annak

Az úrasztalánál Zán Fábíán Sándor kárpátaljai püspök

összslényegülést (consubstantiatio) állították.” Pápai Páriz Ferenc nagyon röviden így adja elénk a zsinati határozat első pontját: „a szent vacsoráról vitáztak.” 2. Elvetette (kárhoztatta) a fülbe gyónást, és megállapította a nyilvános bűnvallást. 3. Megtiltotta, hogy a reformáció hatására eltávolított oltárokat a templomokban újra felállítsák, ahol pedig még megvoltak (a hallgatóság ragaszkodása miatt), kis ideig még használhatták azokat asztal gyanánt a sákramentumi jegyek kiszolgáltatására; de felhívták ezen gyülekezetek figyelmét, hogy mindezek mellett a pápai misével ellentétes, tiszta úrvacsorai tudományt sértetlenül megtartsák, hirdessék a gyülekezetekben, és azokban állhatatosak legyenek. Pápai Páriz Ferenc átírata szerint: „...azonban e tárgyról helyesebb értelmet csepegtessenek folyvást hallgatóikba”. 4. Ahol a lelkésznek nem volt anyagi támogatója földesúr személyé-

határozatait újra felvállaló zárónyilatkozatot. Végül a testvéregyházak képviselői köszöntötték az ünnepi zsinati ülés résztvevőit, köztük Mártha Géza, egyházunk ungi egyházmegyéjének esperese is, aki párhuzamot vont a két testvéregyház hasonló társadalmi helyzete (a szláv „tengerben” való helyállás) között, és kifejezte abbéli reményét, hogy a hasonló helyzetből adódóan egyházaink viszonya gyümölcsöző lehet.

Igazán feltöltekezve indultunk haza erről a rendkívüli eseményről. A hazafelé vezető úton nem siettünk. Három parókián (Nagygejőcön, Szürtén és Palágykomorócon) is megálltunk baráti, testvéri beszélgetésre, kiértékelve az aznap hallottakat. Így az a határ, melyet újra át kellett lépni és amely még jobban megerősített, számunkra inkább jelképes marad: mert a nekünk adatott erő erősebb minden emberi találmánynál.

–tf–

A Gustav-Adolf-Werk segélyszervezet 2007. október 31-e és november 6-a között tartotta jubileumi ünnepsorozatát Gusztáv Adolf svéd király halálának 375. évfordulója és a segélyszervezet megalakulásának 175. évfordulója alkalmából.

A svéd király a harmincéves háború idején hathatós katonai segítséget nyújtott a német protestánsoknak, s ő maga is a lützeni csatában esett el (Lipcse mellett) 1532-ben. Kétszáz évvel később, 1832-ben a segítségnyújtásért érzett hála indította a német protestánsokat arra, hogy létrehozzák azt a segélyszervezetet, amely Gusztáv Adolf nevét viseli azóta is. Ez a segélyszervezet felvállalta azt, hogy segítséget nyújt a belöldön és a külföldön diaszpórában élő protestánsoknak. A segélyszervezetnek azóta már kiterjedt hálózata működik nemcsak Európában, hanem Dél-Amerikában is. Egyházunk is évtizedek óta kap hathatós támogatást a templom- és

Merseburg–Lützen–Halle–Lipcse Jubilált a Gustav-Adolf-Werk

parókiajavításokhoz és építkezésekhez, szolgálati autók vásárlásához, sőt sokan tanulhattak Németországban GAW-ösztöndíjasként.

Az ünnepsorozat hivatalos része Merseburgban kezdődött, ahonnan a résztvevő kül- és belföldi vendégek szolgálattételre mentek november 4-én a környező gyülekezetekbe. Az ünnepség délután a merseburgi domban a vendégek közös úrvacsorás istentiszteletével és a GAW-képviselők nagygyűlésével folytatódott. A következő jelentős helyszín Lützen volt, szinte az egész város ünneplőbe öltözött. A Gusztáv Adolf-kápolnában egy közös svéd–német istentisztelet után a jelenlevők megkoszorúzták a svéd király emlékművét, majd a város polgármestere adott fogadást a népes vendégeregnek. Este a lützeni katedrálisban került sor a záró istentiszteletre, amelyen

az igét a Német Evangélikus Egyház Tanácsának elnöke, **Wolfgang Huber** püspök hirdette.

Az ünnepeken képviseltette magát a Svéd Evangélikus Egyház és a berlini nagykövet asszony révén Svédország is. Egyházunk részéről az ünnepsorozaton **Ján Semjan** és **Fazekas László** püspökhelyettesek vettek részt, akik Halle két gyülekezetében köszöntötték a híveket és a Gustav-Adolf-Werk segélyszervezetet, valamint a képviselők nagygyűlésén Fazekas László mondott köszöntőt egyházunk nevében.

Az ünnepsorozat végeztével az egyházunkat képviselő két püspökhelyettes részt vett Lipcsében az AGDE (a Gustav-Adolf-Werk és az európai Diaszpóraegyesületek Munkaközössége) kétnapos ülésén, ahol Fazekas László beszámolt egyházunk életéről és szolgálatáról.

–fl–

Ekel

Tudós lelkészünkre emlékeztünk

2007. november 9-én és 10-én Ekelén immáron 11. alkalommal került megrendezésre a Tudós Hetényi János Napok. E jeles ünnep alkalmából november 10-én ökumenikus istentisztelet volt a helyi református templomban.

Jelen voltak a magyarországi Tárkány és Mocska község önkormányzatának képviselői, a helyi Hetényi János Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskola és a Komjáthy István Magyar Tannyelvű Óvoda tanárai és diákjai, a helyi önkormányzat képviselői, a katolikus hívek, valamint a református egyház tagjai. Igét hirdetett **Horváth István** plébános, valamint **Soós Szilárd** református lelképásztor.

Tanító Viktória helybeli lelképásztor elmondta, községünkben immáron 11. alkalommal kerül megrendezésre a megemlékezés. Kötelességünk is megemlékezni Hetényi János személyéről, hiszen óriási kiterjedésű munkát végzett, illetve hagyott hátra számunkra. Megemlékezésünk elsősorban onnan ered, hogy e tudós filozófus és mindenekelőtt Isten elhívott szolgája, az akkori kezdődő tudományos kultúránk csendes és tisztá lelkű munkása itt született, itt élt, itt

dolgozott. Itt szötte azokat a gondolatokat és álmokat, amelyek oly emlékezetessé teszik az ő nevét. Hetényi János elnyerte a maga idejében a Magyar Tudományos Akadémia valamennyi koszorúját, amit az Istentől hivatott magyar lángelmék számára fontak akkor.

Az iskola énekkara egy nagyon szép és vidám műsort adott elő. Ezt követően **Nagy Gábor** előadásában hallgathattunk meg egy gyönyörű verset. Végezetül a helyi nyugdíjas klub dalsokrárt hallgathatták meg a vendégek. A Himnusz eléneklésével ért véget ez a gyönyörű és meghitt megemlékezés.

Az istentiszteletet követően koszorúzásra került sor Hetényi János emlékoszlopánál. Református egyházunk és falunk büszke lehet a kétszeresen koszorúzott tudósra, pedagógusra, professzorra, valamint a helyi református eklézsia akkori vezetőjére. Úgy gondolom, méltóképp ért véget a Hetényi Jánosról való megemlékezés, erősítve a baráti kapcsolatokat a testvérközösségek, a református egyház, a katolikus egyház és az önkormányzat között.

Szuri Tünde

Martos

Emlékműállítás

2007. november 4-én a Martosi Református Egyházközség ünnepi istentisztelet keretében állított emléket a reformációnak a 490. évfordulón, a martosi ősöknek és a martosi népművészetnek.

Az igehirdetés és a Martosi Református Egyházi Alapiskola tanulójának bizonyágtétele után megzenésített versek következtek **Zsapka Attila** előadásában. A reformációról és a wittenbergi várkapu jelentőségéről **Nagy Lajos** teológiai tanár tartott rövid előadást, majd **Németh Istvánnak**, a komáromi Jókai Színház színművésznének tolmácsolásában hangzott el Ratkó József *Tánc* című verse.

Nemzeti imádságunk eléneklése után a templom előtt lelepleztük a „Martosi kaput”, melyet **Nagy Géza** csicsói fadaragó készített felajánlásból erre a jeles alkalomra. A martosi hagyományörző csoport énekeit, Reményik Sándor *A kapuban* című versét és **Szénási Szilárd** lelképásztor köszönetnyilvánítását követően szeretetvendégség várt a jelenlevőkre.

Szénási Lilla

Nagy nap érkezett el 2007. november 18-án a Királyhelmeci Református Egyházközség életében. A nap, mely az Úrnál már évtizedekkel korábban elrendeltetett, a nap, melynek vezéregjévé a *Zsolt 118, 23–24* lett kiválasztva: „Az Úrtól lett ez, csodálatos ez a mi szemünk előtt! Ez a nap az, amelyet az Úr rendelt; örvendezzünk és vigadjunk ezen!” Volt oka a királyhelmeci gyülekezetnek az örvendezésre és vigadozásra, hiszen átadásra került a négy év alatt felépült gyülekezeti ház.

A gyönyörű őszi délelőttön hálaadó istentiszteletre gyülekeztek össze egyházközségünk, valamint városunk más felekezeteinek tagjai, akik nagy lelkesedéssel énekeltek a 105. zsoltár sorait: „Adjatok hálát az Istennek...” Az istentisztelet előtt **Erdélyi Géza** püspök a *Péld 24,3* alapján szólt a hívekhez. Kifejezte azon reményét, hogy a gyülekezeti ház idővel otthonná válik, ahol idős és fiatal egyaránt otthonra találhat; majd megáldotta az épületet. A gyülekezet gyermekeinek és ifjainak egy csoportja énekben és szavalatban adott hálát Istenünknek. A templomban a püspök igehirdetési szolgálata és a fiatalok éneke után **Molnár Elemér** helybeli lelkipásztor köszöntötte az örvendező gyülekezetet. Beszámolt az építkezés nehézségeiről, örömeiről és az építkezéssel járó

Királyhelmec Hetvenéves álom vált valóra

penzmozgásokról. Elmondta, hogy egy gyülekezeti ház megépülése már hetven év óta álma volt az egyházközségnek; ezt bizonyítandó egy 1937-es gyülekezeti jegyzőkönyvből idézett: „*Lelkész elnök előadja, hogy egyházunk jövőjének biztosítása szükségesnek tartja egy ref. otthon építését..., ahol egyháztagjaink a Biblián keresztül ref. öntudatukban erősíttetnek, leányaink s ifjaink otthonra találjanak s ahol mód és lehetőség nyílik az egyház szegényeivel szembeni segítség szociális kötelességeinek valóra válása-*

ra. Presbitérium egyhangúan elfogadja lelkész elnök indítványát. Kimondja a ref. kultúrház építésének halaszthatatlan voltát.” A világháború és az azt követő kommunizmus a halaszthatatlant lehetetlenné tette, így a terv (amit 2003-ban

ugyancsak egyhangúan szavazott meg a presbitérium, majd az egyházközségi közgyűlés) csak hetven év elteltével válhatott valóra.

A lelkipásztor nagy örömmel gondolt vissza az építkezés éveire. Megemlítette az építkezéssel együtt járó sok-sok munkát, a munkálatok alatt megtapasztalt isteni gondviselést, és megköszönte a fizikai segítséget és az anyagi támogatást mindazoknak, akik hozzájárultak az épület elkészüléséhez. Utána jelen sorok írója emlékezett az elmúlt évek eseményeire, a gyülekezeti ház épülésére, majd felolvasta a Hollandiai Magyar Református Lelkigondozói Szolgálat köszöntését, velünk való örvendezésükről biztosító levelét. Mindezek után **Jaap Doedens**, a Fundament Alapítvány elnöke köszöntötte igével az ünnepelő gyülekezetet és kérte Urunk áldását a gyülekezeti házban folyó szolgálataira.

Visszagondolva az ünnepségre, látva a gyülekezeti házat, bizonyosak lehetünk az ige szavában, hogy az Úrtól lett ez. Bizunk abban, hogy a gyülekezeti házban folyó szolgálat is a mindenható Úrtól lesz, aki az építkezés alatt is mindvégig őrizte és segítette a királyhelmeci közösséget. Egyedül övé a hála és a dicsőség!

Molnár István

Kulcsod

Százhatvan éve épült az Isten háza

A kulcsodi református gyülekezet 1847 novemberében szentelte fel templomát. A jubileumra készülődve napról napra gazdagodtunk lélekben. 2007. november 18-án a padok megteltek – akárcsak egykoron – buzgó hívekkel, hogy zoltárokkal és dicséretekkel fejezzék ki hálájukat a mindenható Istennek, hogy imádságokban adjanak hangot köszönetüknek.

A hálaadó istentiszteleten – melyre a gyermekek rajzaival díszítettük templomunkat – gyülekezetünk tagjai, gyermekei és gondnokai régi jegyzőkönyvekből felolvasott részletekkel varázsolták elénk az akkori presbitériumnak a templom építésével, majd karbantartásával kapcsolatos ügyeit. **Süll Tamás** lelkipásztor Salamon király templomszentelési imádságát olvasta, melynek tanítását magunkévá tettük. Vajon lakhat-e Isten a földön? Ezzel az alázattal közelíti meg a

Mindenhatót a bölcs király. Gyülekezetünk nem azért emelte templomát, hogy falak közé zárja Istenét. A lelki templomnak a falakon kívül kell összeállnia. „...*ti magatok is mint élő kövek épüljétek fel lelki házzá...*” (1Pt 2,5). Ezt az üzenetet adta át az igehirdetés nekünk s visszhangozták az utána elhangzott vers szavai is. A Megváltónkba vetett hitünk látható jeleként (akárcsak a templomszentelés napján) úrvacsorával élt a népes gyülekezet – **Szabó András** esperes szolgálatával.

Ezután egyházközségünk egykori lelkészének fia, **Gáspár Tibor** tanár bizonyágtétele hangzott el, aki gyermekkori éveiből merítve a templom megőrzésére s a hit megtartására buzdította az egybegyűlteket. A gyülekezet kórusa **Süll Kinga** egyházenész vezetésével csodálatos énekkel tárt kaput a szívekből kiáradó hálának. Végezetül az MKP elnöke, **Csáky Pál** köszöntötte gyülekezetünket. A nemzeti öntudat fontosságát

hangsúlyozva dicsérte a régieket s intette a jelen nemzedéket az igaz helytállásra, a kincsek megőrzésére.

A faluházban vasárnapi ebéd várta az ünnepelő gyülekezetet, ahol tovább emlékezhattünk. Segítettek ebben a gondosan összegyűjtött régi fényképek, melyek rögzítették a gyülekezet életének egy-egy ünnepélyes pillanatát.

–nm–

**KOZÁR LAJOS
(1928–2007)**

2007. október 12-én 79 éves korában, hosszú és súlyos betegség után csendesen és megbékélten visszaadta lelkét Teremtőjének Kozár Lajos nyugalmazott lelkipásztor.

Búcsúztatása október 16-án a garbócbogdányi református templomból történt, ahol a vigasztalás szavaival Jaroslav Széles és Orémus Zoltán kassai lelkipásztorok szolgáltak. Azon egyházközségek nevében, amelyekben az elhunyt 45 éven keresztül szolgált (Garbócbogdány, Abaujrákos, Alsóhutka, Alsócsáj, Szalánc, Hernádzsadány, Györke és Felsőcsáj), Abosi Szimona helybeli lelkipásztor búcsúzott. Az abauj-tornai egyházmegye nevében ifj. Lucskay András esperes szólt.

Elhunyt testvérünk földi maradványait a garbócbogdányi temetőben helyezték ideiglenesen el. Az Úr tegye áldottá az emlékezetét!

■ A Lux aeterna kamarakórus 2007. november 24-én jubileumi koncertet adott Kodály Zoltán emlékére (születésének 125. és halálának 40. évfordulója alkalmából) a rimaszombati református templomban. A kamarakórus december 2-án pedig a padányi református templomban lépett fel szép számú közönség előtt.

■ Erdélyi Géza püspök december 4-én Budapesten részt vett a Kárpát-me-

dence magyar egyházi vezetői számára rendezett szokásos adventi találkozón. Az egyházföket Súlyom László köztársasági elnök és Szili Katalin, az Országgyűlés elnöke fogadta. A határon túli egyházi vezetőkkel találkozott Orbán Viktor, a Fidesz elnöke is.

■ Bernhard Kaiser, a komáromi Selye János Egyetem Református Teológiai Karának németországi szisztematikata-nára december 4-én a budapesti Károli Gáspár Református Egyetem Teológiai Karán megvédte habilitációs munkáját. Avatása ugyanott december 20-án volt, ettől fogva tehát docensként folytatja tovább oktatói munkáját.

■ Az Apácaszakállasi Református Egyházközségben december 8-án hálaadó istentisztelet volt abból az alkalomból, hogy elkészült és lakhatóvá vált az új parókia, illetve használhatóvá vált a gyülekezeti terem, amiket az egykori iskola épületéből alakítottak ki. Az igehirdetési és a szentelési szolgálatot Szabó András, a pozsonyi egyházmegye esperese és ifj. Kuti József, a szomódi testvérgyülekezet lelkipásztora végezte.

■ December 9-én Nagyidán ünnepi istentisztelet keretében emléktáblát állítottak a falu két neves szülötte emlékére. Dr. Csáji Bertalan egyházunk főgondnoka volt, Csáji Pál pedig református lelkészként, egyháztörténészként tevékenykedett. Az igehirdetés szolgálatát Erdélyi Géza püspök végezte, ugyanő leplezte le a templom külső falára felillesztett emléktáblát is. A két neves református egyéniség életútját Szabó Krisztián helybeli lelkipásztor elevenítette fel.

■ A Szlovák Bibliatársulat kiadásában megjelent a szlovák ökumenikus fordítású Biblia. Ünnepélyes bemutatója 2007. december 10-én Besztercebányán volt az Állami Tudományos Könyvtár dísztermében, ahol egyházunkat Ján Semjan püspökhelyettes, a Szlovákiai Egyházak Ökumenikus Tanácsának elnöke, Molnár Sándor zsinati főtanácsos, Orémus Zoltán zsinatitanács-tag és Jaroslav Széles, a kassai szlovák gyülekezet lelkésze képviselte. A teljes ökumenikus fordítás közel tizenhét éven keresztül két munkacsoportban készült. Az öszövetési munkacsoportot dr. Bándy György vezette, az újszövetési munkacsoport élén dr. Ján Grešo állt. Az ökumenikus Biblia fordításán mindkét munkacsoportban különböző egyházak szakértői dolgoztak, tehát felekezettől függetlenül bárki bátran használhatja.

■ Görgey Etelka magyarországi doktorandusz december 11-én a komáromi Selye János Egyetem Református Teológiai Karán megvédte doktori értekezését, miáltal tudományos fokozatú (PhD.) doktori címet szerzett. Öszövetési tárgyú dolgozatának címe *Érc, ég, vas, föld. Hangok és visszhangok a Sirmalmak könyvében*. A budapesti Károli Gáspár Református Egyetem Teológiai Karán megkezdett doktori tanulmányait Komáromban fejezte be, így az SJE RTK első doktora lett.

■ Január 19-én Rimaszombatban a gimnázium egykori tanára emlékére Fábry János-emléknapot rendez a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Tudományos Gyűjteményei.

**A Pátria rádió
protestáns műsorai:**

A január 13-ai egyházi műsorban 19 órától Barkóczy Sándor baptista prédikátor az élet és halál kérdése kapcsán szól a hallgatókhoz.

Január 20-án 19 órakor a Világosság című egyházi műsor református félórájában Ficzer Tamás alistáli segédlelkész igehirdetésének a témája Izsák fiainak, Ézsauak és Jákóbnak a születése lesz.

Február 3-án 19 órakor a Világosságban Süll Tamás kulcsodi lelkipásztor arról szól a hallgatókhoz, miként adta el Ézsau az elsőszülöttségi jogát testvérenek, Jákóbnak.

A másnapi (hétfői) ismétlés időpontja: 19 óra.

Szerkesztő: Iski Ibolya

Új kiadványok

A Zsinati Iroda tájékoztatja a lelkipásztorokat és az érdeklődőket, hogy a következő új kiadványok vásárolhatók meg az esperesi hivatalokban:

Református falinaptár 2008 – 10,- korona

Reformovaný nástenný kalendár – 10,- korona

Gyermeknapló 2008 (asztali) – 50,- korona

Jónás jele – Harm Jan Boiten igehirdetései – 150,- korona

Bibliaolvasó kalauz a 2008. évről – 50,- korona

A Gömöri Református Egyházmegye száz évvel ezelőtt – plakát – 25,- korona.

KÁLVINISTA SZEMLE

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház hivatalos lapja. Kiadja a Zsinati Elnökség (Jókai u. 34, 945 01 Komárno). Megjelenik havonta.

Főszerkesztő: Dr. Erdélyi Géza
Szerkesztő: A. Kis Béla

Titkár és lapterjesztő: Kis Lucia
Előfizethető a szerkesztőség címén és a református lelkési hivatalokban.
Előfizetési díj: egy évre 120 korona.

A lapterjesztést a szerkesztőség végzi:
930 10 Dolný Štál (Alistál) 386

E-mail: akisbela@ba.telecom.sk
Telefon: 031/55 90 141 (egyben fax és üzenetrögzítő is)

A kéziratokat nem őrzük meg, nem küldjük vissza, rövidítésük és szerkesztésük jogát fenntartjuk.

Nyomdai előkészítés: A. Kis Béla
Nyomja: Reproffset, Dunaszerdahely
ISSN: 1335-7298

Regisztrációs szám: SÚTI 15/6